

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Intemeiată la 1838 de George Barițiu

Redacția și administrația
Brașov, Str. Prundului Nr. 18.
Telefon 226.

Cu tot disprețul pentru popor, aristocrații și oligarhii nici 24 de ore n-ar fi fost în stare să spejind singuri statul (istoria Transilvaniei)

G. BARIȚIU

Aperă seara în fiecare zi de lucru.

Concesiunea anunțurilor și abonamentelor o are Prima Ag.
Română de publicitate GH. ILIESCU București, s. Ionid

Abonamentul:

Pe un an Lei
Pe 6 luni
Pe 3 luni
Pe 1 an
Pentru abonatul din străinătate

Nemulțumirile satelor

Nemulțumirile de cari se plânge țărâna pe de o parte, iar pe de alta piedicile și rezistența despre cari inteligenții și conducătorii satelor susțin că li se pun din partea țărânului, au creiat la sate o atmosferă care nu mai poate fi trecută cu vederea, dacă vom să evităm o descărcare neașteptată a spiritelor.

Până când țărânul caută să-și motiveze svârcoșirile sufletești prin greutăți și șicane din partea autorităților, aceștia din urmă își scuză atitudinea și califică mișcarea și tulburarea din satele țărânilor ca fiind apăsătoare și simptome bolșeviste.

Nu vrem să zicem că viața orașelor ar fi ferită de asfel de frecări și neînțelegeri, dar complexitatea și multe nevoi și interese ale orașenilor explică totuși mai mult motivele unei astfel de situații. Ingrijorarea însă pe care ne-o inspiră satele, merită cu atât mai multă atenție, cu cât acestea ferite fiind de un contact mai intens cu orașele, pot fi mai ușor mediu unor urmări neprevăzute.

Și până când la țară legătura între domni și nedomni nu o formează decât suspiciuni din partea unora asupra celorlalți — nu putem zice că viața satelor se află pe o bază sănătoasă. Iar o trăgănare în căutarea rostului și la modalităților de împăcare agravează și mai mult situația.

Se cere deci lucru și de grabă.

Pe când sub regimul unguresc, despărțimintele Asociațiunii îndrăzniau să dea dovadă că fac parte din o instituție chemată să promoveze literatura și cultura poporului român, — dela înființarea Marelui Românii încoace se pare că ne lăsam înșelați de credința că în raport cu granițele țării a crescut și cultura poporului român.

Să ne trezim însă, căci de multe ori prea e amară decepția iluziilor pierdute.

Contactul în ce privește legătura de sinceritate între cărturarii orașelor și opincarii satelor e aproape mori, afară doar de excepțiile pe cari le fac interesele private ale negustorilor, cari însă nu pot nici odată forma cea legătură între sat și oraș, de care avem lipsă. Iar bolșevismul, pe care cu toată ingrijorarea îl gratificăm cu o condamnabilă nepăsare, a distrus din inimă țărânului și puțină limpede vedere ce și-a câștigat-o din cele văzute și experimentate în decursul războiului și în diferitele locuri și situații în cari l-a aruncat acesta.

A vorbi numai și a te teme de un pericol, însemnă a mări primejdia, până atunci până când n-ai început opera de delăturare a acesteia.

Și opera aceasta o așteaptă satele, de această operă au nevoie orașele, iar prosperarea statului preface de urgență începutul ei.

Constatări politice

Di N. Iorga vorbind de guvernul de generali spuse: „Destăinuiri mai recente întăresc părerea că și în alte privinți acel guvern primise prea adeseori îndrumările sale de la liberali, cari de alt-fel își dădeau toate silințele pentru a-l compromite”.

Și noi am remarcat de atâtea ori această influență care a îndrăguit între altele intervenția Consiliului Dirigent prin consensul său comunicat de dinaintea alegerilor.

„Viitorul” strigă într-un titlu pe două coloane: „Politica lui Take Ionescu a triumfat”.

Prin faptul că suntem siliți a semna, poate. Dar cine a împins la această situație? Dacă semnăm, o facem constrânși și fiindcă în fața unui necunoscut viitor vrem să avem o situație pozitivă. Nu înseamnă că politica d-lui Take Ionescu o va urma noul guvern, care singur are autoritatea morală de a trata pentru modificările ce ni s-au promis. Și are o autoritate pe care nici primul delegat de ieri și nici d-l Take Ionescu nu au avut și nici n-o pot avea — fiindcă nu reprezintă azi marea pătură a țării românești.

Pentru ce nu a semnat Serbia

Stoianovici ministrul sârb al agriculturii explică ziarului „Le Petit Parisien” dificultățile ce se opun încă semnării tratatului de la St. Germain de către Sârbii. El insistă asupra caracterului insuficient al reparațiilor acordate Serbiei.

Reducerea serviciului militar în Franța

O nouă lege militară franceză admite o reducere a serviciului militar. Proiectul ce se va depune camerei în acest scop, va fi un simplu proiect tranzitoriu.

Soarele Neamului

MIHAI VITEAZUL
cel dintâi Domn al tuturor Românilor.

Lumina flăcării ce-a aprins peste culmile și văile Ardealului la 1599 — trei veacuri de suferințe n-au putut-o stinge.

Inaugurarea școlii profesionale

— Serviciu divin — Cuvântări —

În orașul nostru, una câte una instituțiile de cultură au înțeles că să desăvârșască începuturile stăpânirii democratice românești.

Stingerea apei s'a oficial de către preotul Dr. N. Stînghe care după serviciul religios a rostit o frumoasă cuvântare adresând laude bine meritate Doamnelor din Reuniunea Femeilor Române cari prin munca și devotamentul lor au ajutat la ridicarea prestigiului acestei școli și au ajins, după atâtea suferințe prin care au trecut, să reorganizeze această școală după programele noul de învățământ conform cerințelor de azi. Se adresează apoi elevelor îndemnându-le la muncă căci numai prin ea vor putea realiza cele mai frumoase progrese, aducând în același timp servicii reale atât școlii cât și societății. Urmează apoi cuvântarea d-nei vice-președintă Constanța Popovici al cărei conținut îl dăm în întregime.

Discursul d-nei C. Popovici

Doamnelor, domnilor, iubite elev!

În ziua mare de serbătoare când deschidem porțile Internatului nostru pentru școala profesională, în care își vor forma cariera lor sute de eleve, avem datorința sfântă să ne gândim cu pietate și recunoștință la matroanele Reuniunii femeilor române din Brașov.

Reuniunea noastră este cea mai veche Reuniune din Ardeal, susține de 32 de ani acest Internat, în care fetițele noastre și-au primit instrucțiunea de lipsă sufletească, precum și instrucțiunea practică în lucrări de mână și menaj.

Acesta a fost zestră neprețuită, cu care am putut înzestra elevele noastre, ca odată acestea să poată deveni mame harnice, gospodine și stâlpi folositori ai neamului nostru.

Reuniunea noastră, din anul 1893, a înflorit un orfelinut unde pesie 120 orfane și bursiere și-au primit prima creștere în viață.

Când privim trecutul, timpurile grele și atât de mărețe pentru neamul nostru peste cari am trecut, cu ochii, suntem pătrunse de dreptatea sfântă a Atotputernicului Tată Ceresc, suntem adânc pătrunse de recunoștință, devotațiunea și supuneră nefermărită cu care datorăm Marelui Rege Ferdinand și celei mai înțelepte și scumpe Regine Maria a tuturor Românilor.

Să ne închinăm lui Dumnezeu ca să-i răsplătească cu o sănătate deplină, pentru că dorobanțul român, la porunca lor, ne-a

dat și asigurat libertatea după veacuri de arădă am oftat.

Reuniunea femeilor demnă libertatea refuzată a neamului, sprîngul Consiliului Dirigent, pe astăzi serba ziua deschiderii școlii profesionale cu drept de biletate, în modului său Internat Datorăm o adâncă recunoștință față de cele două matroane Reuniunii noastre de astăzi, d-ze prezidente de Doare Elena Bădeanu, care în ideeauna a nedeslășită de filia și există acestei Reuniuni. Doamnei prezidente a Uniunii în. române Maria Băilescu care cu stăruință neprețuită de înțeleptă îndrumă Reuniunea noastră ca ea adevărată, — și le găm fierbințe care pe viitor poarte aceeași grijă de Reunite pe care până acum au arătat-o.

Le rugăm ca să privească această nouă instituție școlară profesională condusă de Reuniunea noastră, ca o recompensă de mgerie și satisfacție pentru șele suferințe avuți în temăi în refugiu.

Doamnelor preșoare, D profesori, Reuniunea fem. rom din Brașov, Vă consacra D-Ve tră acest nou templu de cult Vă roagă, să fiți elevați pe sufletesteți al elevelor, iar ele adevărați și demni filii al aceiașii.

Dorim din sufletul nostru, în școala care se deschide crească numai caractere cu hotărâre și înțregi pentru feric neamului românesc.

Vol elevelor fiți ascultătoare diligente, sârguicioase, căci mai ast-fel veți putea culege de muncii voastre. Fiți as rate, că îndeplinind datoriile vtră veți fi mătore de adevărate de iubire și sprîngul Reun

Dea Dumnezeu să ne bucurăm înfloririi și prosperării ac școli pe care o deschidem cu tivitate de astăzi.

O adevărată serbătoare însoțită de discursuri improvizate pe la fînt de năa prezidență a l nunei d-na M. Băilescu care amăntabil talent, oratoric i fermecat auzul, îl redăm doi rezumat după cum urmează:

Discursul d-nei M. Băilescu

Este interesant să menționăm câteva notițe istorice ale școlii care a revarsat lumina în trecut de treizeci și cinci ani, până în cele mai ascunse ghiuri ale românismului, trec prin sufletul fiilor române.

Cu adăncă pietate trebuie să nerăm memoria vredniciei prezidente de odinioară Maria Seranu, care la anul 1885 (Noe vrie) a sferit proiectul u școlii cu educațiune nouă, care planul său de învățământ au instrucțiunea lucrurilor de m și în special instrucțiunea căsnic — era o revelațiune a școlilor menaj revelațiunea școlilor p fionale.

Deși în chip primitiv, început a fost făcut, — s'a deschis în an 1886 prima școală de aceste pr fesuni, cu numele de Internat Reuniunii, înaintea tuturor cele lalte naționale țări.

La anul 1888 s'a pus pe lău instrucțiunea practică și baza l vătămăntului teoretic, dându-i numele de școală de adulți și de repetiție.

Numărul elevelor creștea, local se mărea, sub prezidențele urma doamna Agnes Pusoli și Elei Săbădeanu, actua prezidență o onoare, s'a pus la anul 1890 ba Orfelinatul, care este coroa acestui institut de binefacere r zolvându-se aam problema de nitiv, cu punctul din statute de crește fetele orfane și s'ara creându-se școli potrivite pentu educațiunea lor.

La anul 1905 școala a fost tr cută în casa proprie a Reuniunii adăugându-se și fâștăria.

Dar persecuțiunea maghiară a conținea, școala era mereu am năntă de a fi închisă de inspe torii maghiari. Imi aduc amîni că în anul intrării mele ca pre sidență am alergat împreună c bărbai de încredere, la inspe terul școlilor maghiare pentru a scăpăm școala de hărsacii

Cele două fețe

Asistăm la un rechizitoriu de moravuri politice pentru prima dată cu sorți de izbândă. Parlamentul s'a deschis. Zgomotul îl caracterizează precum și lesierile mănoase. Tot mai năzue flara oligarhiei să-și arate colții veninoși, și fine cu orice preț să fie tot stăpână. Măgulele eurg cu droaia. Când a mai fost badea Ion apucat așa strâns de mână, de cloeci și poftit la ceașuri și cafele cu pahare aurite? Se miră și el de ce-a dat peste boeri. Oplina e scumpă azi căci a chinuit în bălăncuri de sânge pe atâtea fronturi de bătaie, și fiindcă are drept să deie și slugile lingșuitoare, sfârș. De aceea e cocoliș și dus de braț de domnul Mocușan de orice vultu liberală, căci a venit timpul socotelilor din lăuntru; cu cele de afară mai avem timp; furtuna a trecut; mai trebuie zăgăzuit lci colo câte-un suvoiu și vom face-o. Dar în lăuntru acestei țări stoarsă de sevă și roasă la rădăcină de viermii tuturor solumilor, e un dușman ascuns și de temut care dărmă tot ce se clădește pe cînte și sfînta datorie; el este oligarhia politică. De toate ramurile activităților noastre vitale el se agăță și le rupe. Nu poate un biet suflet muncitor să răvnească și el ceva muncă, ceva curat, căci e rănit cu ferocitate și sîrpeșit din toate părțile. Nimeni nu se gîndește să ajute școlile și instituțiile de cultură; nimeni nu se gîndește să renunțe la îmbogățirea prin neprețiate, nimeni nu respectă pe-a-proșpele său, dar toți jignesc, urăsc, dușmănesc, înfrigează, mulți fură, parcă întru nimic omul acesta al României mari, nu s'ar deosebi de animale. E un curios specimen care pare a fi născut din nebunia rășboiului cu o mentalitate curioasă. Ai avea parca nevoie să acorzi cuiva încredere, să te înalți sufletește, să simți viața adevărată pulsând în tine, dar din toate părțile, vin săgeți de cuvinte înveninate. Și în haosul acesta, bietul țărân ales deputat sau senator, pleacă de-nacas cu gânduri curate să lee și el parte la viața noastră politică, să facă legi pentru clasa socială oropsită, să lupie, să strige contra nedreptăților ce l-se fac; și când cîio valuri de amar îl năvălesc dela usa Ateneului-Parlament, îmbulzealaescrociilor îl scărbește. El n'a mai văzut așa.

Cîtă deosebire între sfatul dintr-o el și al lui, acolo la țară în pragul primăriei, sau în hora sa-

tului; eată deosebire între cumințenia vieții de acolo și cea de aici... Și totuși, gîndul lui îl spune că mai sunt în țara asta și oameni de treabă. Și fața l-se luminează când vede figura apostolului moral al Românismului, pe N. Iorga, chipul simpatic al naționalistului aprig, A. C. Cuza, liniștitul și demnul bărbat de stat al Ardealului, Iuliu Maniu. I-se luminează ochii când și alți țărani, sârman îmbrăcați, vin împrejur lui, și cu pași epășați intră în parlament. Câte nu s' de făcut, vezi Doamne! Dar mai dihai ca la un bălelu, răcnesc trimiși scamatolii politici al orașelor cu nuanță socialistă și intransigent-independentă. Și din toate cele petrecute în câteva zile de vînzoleală între o lume care nu se cunoaște încă, se desprinde imaginea crudă a parlamentului ca un necunoscut cu două fețe. Una cu o mască pudrată care meren face achime și rade parcă ar fi la roata norocului, și alta tăcută și gravă, ea llini adănci pe dănsu, gata parcă să rumpă suvoiu de neîmpăcată dorință de dreptate, așteptă. În loje, neroci cu patru clase secundare, simbriași al condelului ziaristic, se uită prin sticle de monoclu, și măsoară cu aer de bebé, pe bietul țărân care drept ca în-

tr-o biserică privește ca la o icoană la acea tribună parlamentară de unde va veni dreptatea.

Da. Un necunoscut cu două fețe e parlamentul; salutăm fața tăcută și cumințe, și aruncăm nedemnitatea asupra celei care și-a dat, cum de 50 de ani în coace s'a strîmbat și a îngelat poporul... Să se retragă de bunăvoie acei care atîta timp ne-au îngelat, căci în curînd îl va lua suvoiu de apă spumoasă și răcoritoare care va țâșni din sufletul curat al „blocului democrat”. Const. Asiminei.

O scrisoare a amiralului Trotha

Karnaven. — Amiralitatea engleză arată că cu ocazia salvării cruciatorului „Emden” a fost găsit o scrisoare adresată de amiralul Trotha către contra-amiralul von Reuter în care se spune că soarta vaselor germane nu va fi decisă fără cooperarea germană și va fi desăvârșită prin noi înșine astfel fiind, predarea lor inamicului rămîne în afară de discuții.

Torgiversari germano

Paris. Toate jurnalele engleze fac să relaxe tonul îndrăsnit al ultimei note germane, zicînd că un plan a fost făcut în Germania pentru a întîrzia lătrarea în vi-goare a tratatului dela Versailles.

Scrisoare din Cluj

Nu ne cam ajunge în mână gazeta, dar nu-i necaz, măcer scri-soarea să ajungă în mîinile celor dela gazeta și dela ei în coloanele acesteia și să spună unora și al-lări să bucură Clujul.

Clujul, capitala Ardealului se bu-cură de o preferință deosebită. Fiind în linia principală, lipsă se duce de tot ce există numai începînd dela cîi până la cărbune. Iarna e aici, hornurile fumegă fu-mul alb de lemne cumpărate din piață cu prețuri modeste de 3-400 cîreane un car, pentru-că lemne tăiate dela domenii și alte întreprinderi nu vin. Ar veni de, dar nu e cine să le-aducă. De cărbuni nici vorbă. O mază metrică de cărbuni nu e mult, dar n'o poți găsi în tot Clujul nici atîta ca să poți totuși cleaște la uși din aramă. În-telez cărbunele de piatră — adevă-ratul diamant. — Și pentru-ce? Foarte simplu, afacerea aparține Resor-tului de comunicare, care se plînge că nu are cărbuni nici pentru sine dar încă și pentru alții și în spe-cial pentru instituții culturale. Despre buna grijă a resortului e dovadă bună studenții bolnivi de influență din cele două cămîmuri studentești, cărora le interzis să se încălzească. De altcum pe la D-nealor căldura medie e de +20-22 grade: Măcar câte 2-4 grade de ne-ar da și nouă!

Mai e ceva. În grija bună, la cere-riile făcute din Septembrie deci de cu bună vreme — pentru cărbuni, Re-sortul comunicației a dat rezoluție negativă. De ce? Pentru-că comu-nicarea este supusă atîtor d'ficultăți prevăzute și neprevăzute încît doar nici d-director al căilor fe-reate nu le știe. N'avem vagoanel n'avem cărbuni! n'avem mașini! n'avem mașiniști! n'avem per-so-nal! Le credem pe toate azi, dar mîne nu, când vedem realitatea lucrurilor.

Unde sunt vagoanele cari au fost și cari au venit de unde au trebuit să vină? Dela Petroseni ne vine știrea că acolo sunt atîția cărbuni, încît li-le teamă să nu se aprindă. De ce nu vin? N'avem cu ce, zic unii. Ba n'avem poruncă zic alții. Au dreptate cei din urmă. Instituțiile nu au bani ca să facă pasuri să primească permise, va-goane, permise de tot felul pentru a putea fi trecute prin fiecare gară de acolo până aici bine su-prataxate; statul nu înouăvilează atari spese, — deci nu vor avea ce le trebuie. De celelalte strigate nu

ne atingem. Ne atingem doar în-tințat ca să stabilim că nu este nici control, nici suflet, nici conștiință.

Mai trebuie informații? Deo-camdată atât. Mai mult de altă-dată. Restează alimentarea și ar-măria și fabricarea spiritului.

De-ar veni odată vremea, să ve-dem și'n jurul nostru. Lumina de sus — de unde(?) — ne-a spălăcit așa, că nu vedem în claritatea ne-cesară cele ce se petrec sub ochii noștri și în jurul nostru ca și prin noi înșine.

Cluj la 28 Nov. 1919.

Satan

Serbarea zilei de 1 Decembrie 1919 în Preșmer.

Preșmer. — Aniversarea unui an dela mareață adunare din Alba-Iulia, s'a serbat în comuna Preșmer într-un mod înălțător.

După un scurt Te-Deum oficial în biserică, ne-am întrunit cu toți la școală, care a fost împodobită anume spre acest scop cu brad, drapeluțe și panglici tricolore.

O scurtă, dar înflăcărată vorbire ocazională, ținută din partea inv. Ioan Pacală, în cuvinte bine sim-ple a arătat însemnătatea acestei zile, îndemnând la sfârșit, tinerimimea școlară, ca ei să păstreze cu stîngaie această „România mare”, ca în timpurile grele, s'o a-peră chiar și cu prețul vieții, iar în timp de pace prin muncă cin-stită și sârguincioasă — să ajute la înaintarea și înflorirea ei.

S'a de-lamat apoi poezii și s'au cântat coruri sub conducerea inv. Gheorghe Șurariu.

La urmă preotul Ioan Lădu a ținut o mică vorbire de încheiere arătându-și bucuria pentru că-l vede pe toți mic și mare la un loc în această zi mare și sfîntă. Cei de față s'au depărțat doplin mulțumiți de cele ce au văzut și auzit.

La această serbare au fost învi-tate și autoritățile locale: primăria și jandarmeria. Nici unii însă nu au aflat de bine să ne onoreze cu prezența. Pe cei dintâi îi înțele-gem, dar pe jandarmeria noastră românească, nu o înțelegem de ce s'a ținut departe dela acest fru-mos act.

I. P.

Solia Ardealului

care a înmănat M. S. Regelui actul prin care aducea

hotărârea dela Alba Iulia.
Dela stînga spre dreapta: Al. Vaida Voevod, Episcopul Miron Cristea, Episcopul Hossu și Vasile Goldiș.

IULIU MANIU

Barbatul de stat care, în vremea urgiei stăpînirii ungurești a revoluției și a înche-gării stăpînirii noastre, a con-dus poporul românesc din Ardeal întru împlinirea idea-lului național și a cărui per-sonalitate l-a impus astăzi în rândul cel dintâi al frun-țării întregite.

Efectuăm transportul din Austria, Germania, Elveția și în Ardeal.

GOTTLIEB KANTOR

Viena 1. Str. Helfferstorfer Nr. 4.

Angajează însoțitorii și asigurarea vagoanelor singurătate, picur și a lucrurilor întregi. — Se îngrădește de permise de import, transit și export. 1-5

Mașini pentru industria de ciment, cărămizi de beton, țigle de ciment, blocuri de ciment, table de ciment. Mașini pentru mectat betonul. Forme pentru țevi de beton. Fabrică completă pentru table de Asbestiment.

Inginerii Szántó și Feck, Budapesta

fabrică de mașini speciale.

Informații la voiajor Gottsmann Josef, Brașov

Coroană.

Broșura Nr. 30. Cataloge gratuite.

MAJESTIC-FEMINA

CALEA VICTORIEI (Pasajul Comedia)

în fiecare seară de la orele 8,30 până la 11

are spectacol de Varietă

Dela orele 11 în sus

Bar, Dans, Canto și alte distracții.

Orchestra. Restaurant de I-lei rang

Băuturi streine și indigene

„Intâlnirea Elitei“

VESTIRE.

Îndare de perete pe carton cu chipurile [Regelui și Reginei].

Tablouri de învățături și sfaturi. a Lei 2. buc.

Tablouri religioase și Anticalcoale. a Lei 2. buc.

Tablouri ilustrate culori Viața lui Iisus. a Lei 3. buc.

Tablouri 8 culori aurite, cu Domnii Moldovei și Munteniei, din Editura „Calendarului“ [Cultural al Românului].

Aceste lucrări se găsesc la Tipografia Luceafărul, București, Numa Pompiliu Nr. 7.

Pentru dispozitii se face rabat 25%. — Poșta adună greutate la expeditie, doritorii a trimite occasional, delegați cu costul. 17-24

Publicațiune

Eforia școlară închiriază prin intermediul locuința din subterolul edificiului școlii de fete, Str. Șaguna Nr. 8, constând din 3 căi, pe timp de 3 ani de zile.

Eforia școlară nu și a obligămăntul să facă nici un fel de reparații la aceste căi, rămânând ca (chirgiul să și facă pe sepele sale reparațiile necesare, fără a avea dreptul să ceară vre-o despăgubire dela Eforia școlară.

Termenul ultim pentru prezentarea ofertelor se fixează pe ziua de 20 Decembrie 1919 la ora 12 a. m.

La ofert se va alătura 10% vadiu dela suma oferită ca chirie.

Eforia școlară își rezervă dreptul a primi oricare din (ferțele intrate fără considerarea suma oferită, eventual să nu primească nici una.

Brașov, d. n. gedinja Eforiei școlare; jiniu la 2 Decembrie 1919.

Romulus Deger secretar Dr. V. Glăjar președinte 1-3

Dr. Fischer Iuliu

specialist în boale venerice și de piele. Str. Orfanilor 25 fiind demobilizat și-a reluat consultațiile dela 11—1 și 2—4 3—10

Pentru autorități

Intrebăm de ce nu se iau măsuri de către poliția și primăria orașului pentru a se pune stăpînire dărâmării canalului din Valea Prundului provocată de îngrămădirea pământului scos din curtea din spatele farmaciei din str. Caterinei?

De astă vară s'a scos acest pământ care astăzi îmbibat de apă preasează și dărâmă scândurile canalului.

De ce nu se iau măsuri, cum era odinioară? Ori lăraș o fi chestiune de persoane?

Un ziar cinstit românesc este o comoară pentru casa fie-cărui bun Român

Abonați dar „Gazeta Transilvaniei“.

Atunci au izbucnit adesea de meaj și de industrie casnică, care nu mai cădea în sfera inspecțiilor școlare.

S'a dresat un act, pe care îl am în posesiune, unde aceasta devenea o școală de profesorie, fără să aibă dreptul de publicitate.

Și apoi am luptat înaintea cu bravele camarade de muncă, cu bravi și harnicul corp didactic pe care astăzi cu bucurie îl văd la vechiul loc și după legea progresului am mîrit școala, am făcut regulamente, am instalat lecturi, înmîinînd răsboaile și primind comande.

Astăzi școala a fost reorganizată în consecință cu învățămîntul teoretic după modelul școlilor din strătătate. Cu bucurie constatăm că acest învățămînt este identic cu programul ministerului nostru.

N mai trebuie să menționez podoabele ce au eșit din mîinile războierilor de elevs, care au stîrmit u'mirea străinilor la frumoasa exposițiune aranjată în anul 1901 cu ocaziunea venirii Arhiducului Franz Salvador, cum doamnele din Pesta și Berlin au vizitat această școală, cum au apreciat-o, cum au făcut comande și ce este mai însemnat că doamnele din Reuniunea săsesească din localitate au alcătuit școala lor de meaj după modelul școlii noastre.

La sfîrșit corul școlii de sub conducerea profesorului George Constanțiu a intonat Imnul Regal. Elevule Cornelia Stolca a recitat versuri de Coșbuc, iar Leontina Lucuța a cântat doina de Brediceanu.

Constant.

Instrucțiuni pentru întrebunțarea lămpilor cu gaz.

Fabrica de gaz orășenească, avînd în săptămîna trecută mare lipsă de gaz de cărbuni a amestecat gaz de lemn în gazul de cărbuni și încă nu este exclus, ca aproximativ în timp de 3 săptămîni să se producă chiar numai gaz de lemn. Prin aceasta se reduce și valoarea gazului ca element de încălzit, un lucru, care va produce turburări la lămpi, care deosebire însă în aparatele de fier.

Spre a le înălțura pe aceste din urmă, e de lipsă să se deschidă surupurile earii regulatează gazul la arzătorii, firește după necesitate (în cele mai multe cazuri de tot) și tot așa e de lipsă a regula aerul, tot după cum cere trebuința.

La aparatele de fier, la cari nu se află aranjamente regulate, trebuie închise gîurele de aer după trebuință, aceasta se poate face prin aplicarea unui inel, care se poate crea dintr-o fîșie de tînchea. Închiderea cu inelul se continuă până ce flacăra se ajunsă să cuprindă suprafața ferbătoriei.

Facem atenți, că nu o bine a desface gurile, pentru că atunci nu le mai poți folosi la gazul de cărbuni. Monteurile fabricii de gaz stau la dispozițiune.

Uaina de gaz orășenească.

Adunarea țărănilor români din țara Bârsei

Mărturisesc că citind convocarea acestei adunări, semnată de dl. G. Stola din Codlea, așteptam adunarea nu numai cu un interes firesc, dar și cu o oarecare îngrijorare. Era prima dată că țărăni plugarii noștri, cereau să stea pe piciorul lor, iar de altă parte cele două probleme puse: spunerea cuvîntului lor în chestia reformei agrare, precum și alacerea comasării — două probleme atât de importante dar atât de grele, mă făceau să aștept cu o teamă ascunsă ziua adunării. Mă teamam de izbucniri spontane, poruite din adăncul nemulțămîntului, pe cari le cunoașteam.

Acum după adunare însă pot mărturisii cu plăcere că temerile mele m-au înșelat. Plugarii noștri au înțeles și de astă dată, cănd porniseră singuri mișcarea, să se dovedească ca un element de liniște, care caută să lupte pentru asigurarea drepturilor în viața statului iar nu pentru deslărmarea acestuia.

Regret numai că această adunare nu a atins pe nimeni dintre domnii brașoveni. Am văzut pe fețele celor adunați că așteptau mai multă înțelegere din partea celor cari sunt datori de drept a fi totdeauna în fruntea poporului, încurajându-l — cu prezența lor și cu vorbirea lor — cu statul lor. Abia câțiva preoți dela sate și-au jinit de dătorință a fi și acum în mijlocul păstorișilor lor.

Adunarea s'a jinit vinerea trecută în Casa Statului din Brașov.

Di Stola deschide adunarea prin o vorbire în care arată, că a convocat adunarea pentru a se stabili un program de lucru în vederea aplicării reformei agrare și pentru a lua măsuri pentru repararea nemulțămîntului depreții săvîrșite sub regimul unguresc în afacerea comasării hotărîte în comunele săsești.

Adunarea se constituie alegându-și de președinte pe pîn. Iancu Maximilian.

Se constată apoi că sunt prezenți reprezentanți din cele mai multe, aproape toate comunele din județ.

După ce din toate comunele sunt prezenți pe lângă alții cîte doi delegați trimiși de popor, des. hîzându-se discuția, la această iau parte țărani din toate comunele arătînd în mod luminos lipsurile, necăptările, plîngerile poporului român din comunele respective. În aceste discuții au eșit la iveală multe rele provocate mai ales în urma faptului, că economii noștri dela sate au așteptat în zadar până acum să vadă un rezultat real, o lucrare oarecare pentru înfăptuirea reformei agrare atât de mult făgăduită dar atât de puțin luminată de un specialist pe înțelesul lor.

O dorință unanimă s'a exprimat în discuție: aceia ca organele competente legiuitoare să revină asupra maximumului de pămînt, statul prin lege. Numai în acest fel țărănimia din aceste părți, care

n-a avut reprezentanți din sînul ei cînd s'a stabilit acest maxim scutit de expropriere în proiectul reformei agrare. Întreaga adunare a fost de aceeași părere că s'a lăsat prea mult pămînt, scutit de expropriere, în părțile noastre nu se va exproprie, mai nimic, împotririșirea nu se poate face cum a fost promisă, deci legea e în aceste părți, felivă.

După unele lămuriri date de preoții prezenți, că legea este sancționată, deci deocamdată să se aibă în vedere ca la aplicarea acestei legi, să căutăm a câștiga cât se poate mai mult, acunarea însărcinează pe membrii delegați din fiecare comună, ca ajunși acasă să conchese câte o adunare a plugarilor români, în care să se adune și fixaze în mod unitar plîngerile speciale ale fiecărei comune, lipsa de pămînt, pămînt arător loc de casa etc., conform stărilor din fiecare comună. Acestea toate să fie adunate într-un memoriu care să cuprindă și îndicarea felului în care acele rele ar putea fi înlăturate. Toate memoriile din diferitele comune au să fie prezentate în timp de 15 zile, cu ocaziunea unei noi adunări unei comisii, care pe baza memoriilor speciale ale comunelor va pregăti un memoriu al doleanțelor și revendicărilor economilor români din întreg județul. Ele să cuprindă și dorința ca vechile comasări să fie supuse unei comisii de control și întrucît se va dovedi că s-au comis ilegalități, să se poată cere revizuirea lor sau comasări noi.

S-a cerut între altele și convocarea unei mari adunări, a unui mare congres al tuturor țărănilor din România-Mare, pentru organizarea unei lupte comune. Dar aceasta s'a abandonat, respective s'a amînat.

Memoriul va fi înaintat Consiliului dirigent, guvernului central și deputaților țărani.

Oricine trăiește în apropiere de poporul nostru dela sate și cunoaște stările de nesuferit ce domnesc acolo, va aproba nu numai liniștea, în care a decurs adunarea dar și cererile principale ale acesteia.

Igl.

Intrarea trupelor noastre în Cadrilator

COMUNICAT OFICIAL

din 4 Decembrie 1919

La ziua de 4 a. c. trupele române au intrat în Cadrilator unde au fost vî adunate de populație.

Trupele franceze vor evacua teritoriul nostru în cursul săptămîneli.

M. C. G.

Reportajul lui Sir Clerk despre situația Ungariei

Paris. Georges Clerk a sosit ieri la Paris. El a prezentat Consiliului de un raport amănunțit asupra tratativelor și a situației Ungariei.

Pentru cei cari conduc calea ferată în Arde

— Un tren cprit in camp, ca să fie dați jos 5 preoți români. —

S'ar părea de necrezut cele spuse mai sus, dacă n'aș fi următoruleaz, petrecut cu subscrisul, și pe care îl voi expune aici, pentru a atrage atenția celor în drept. Pentru depesirea celor culpabili.

Erăm în întoarcere dela Sibiu, unde fusesem să mi ridic restanțele de salariu pe cei 2 ani.

După o așteptare plicticoasă de 7 ore în Copșa, vesele de sosirea trenului, ne urcăm cu cu încă 4 colegi într-un vagon de cl. II. — Să înțelegem — după ce prin optinduri, lăburăm, să căștigăm atîta loc, ca să fim siguri, că nu lu-necăm pe usa vagonului. Deși habuiziți, încât era gata, să ne înăbușim, și orbecănd prin întunecare, totuși, buna dispoziție nu dispăruse dintr-unul. Pe femeie însă voia noastră bună și glumele noastre nu au fost pe gustul unui soldat sas, care ne apostrofează, provocându-ne să fim liniștiți pe coridor căci d-l general doarme.

Ba insistînd, să părăsim vagonul, sub cuvînt, că ar fi rezervat, nu ne mai rămuse altă scăpare, de cît să cerem să fim conduși la respectivul domn mare, a cărui ordonanță se da soldatului din chestiune. Și aceasta pentru a mijloci să putem rămîna în vagon, căci era peste putință, să găsești alt loc în tren.

Mare ne fu însă mirarea, văzînd, că trenul, ce abia se mișcase din gară, se opri în mijlocul câmpului în beza roșii. Disparația soldatului obraznic îndată ne-a pus în clar cu situația penibilă. Înțelesesem îndată adevărul, că domn mare s'a oprit trenul și care, nu putea fi altul, decît de a ne primisul viața dădu-ne jos în mijlocul câmpului. Despre aceasta nu mai începînea nici o îndolală văzînd că apare conducătorul provocându-ne să părăsim vagonul, cu cuvintele: „tessek leszdni, ez bi-zotești kocsi“. În același timp, al individ ne amenință, forțându-ne să executăm ordinul. Văzînd pornirea neluplacează, a acestor bestii de oameni, în cari în zadar mai căutam un dram de simț omenească spre a-l îndupleca să renunțe la planul lor criminal, eodărăm, în mădejdea, că ni-se va rezerva alt loc în tren. Ce să vezi însă? Cît al bate în pămînt, trenul por. Văzînd situația penibilă, un dintre noi și adică preoții: Ioan Dan, Dumitru Ban și, Emilian Stolca mai norocoși aruncându-se într-un vagon de vite, putuse să se vadă în siguranță. Eu și cu pîn. Iuliu Holdor de curînd reîntors din America, ca să nu rămînem în mijlocul câmpului, în beza noapții, pradă fîrărilor și gîta se înghețăm, nu mai stăturăm în fuga trenului, pe scări acățându-ne de ferul din afară.

Nu pot să descriu clipele de groază ce le-am petrecut atunci, abia putînd să ne ținem cu o mîna, cu cealaltă ne înțeam baga-

jul și amenințați, în tot moment al mi zdrobii de grînăle de ale podurilor de peste Târnave.

Intrebându-ne unul pe alt „Frate părinte, oare cîți kim. sunt până la proxima stație? O putea vom rezista la frig, să nu înghețe mîinile?“

Apoi făcînd reflecțiuni, care glîndu durerea cea mai cîmplie ca o încercam noi, văzîndu-ne jiniși în halul acela.

Se vede însă, că Dumnezeu, care îl rugam, murmurînd rugăciuni în gîndul nostru, nu a părădă atîta răutate, căci spre marea noastră bucurie, după ce ne la stația proxima, intenționat a fost oprit trenul, spre a ni-se deschide ușa, la care băteam cu dăperare și cu groază care țio-umam moartea, pe care o vezi-țuam, — zic — spre marea noastră bucurie am zărit de depul luminile lămpelor electrice din M. diu.

Sosiți în gară, imediat am p-mîna pe conductor, care nu așteptat, să ne mai vadă în via sau cel puțin nu credea să ne m-și putut urca noi în tren, ceca-șor se putea deduce din frica care am văzut-o la el, pricind se de bună voin în mîile noastre spre a-l duce înaintea sefului i gară, unde credeam că i-se va d-ta pedeapsa. Spre mirarea noastră însă, pe lîngă că nu nise răspuns de la vorba noastră românească deși arătaserăm vinovăția lui pe trui încercare de omor, el fu în în apărare. Iar după ce ne refuza de a ne pune la dispoziția carti de t_lăngerii, sub cuvînt că: „Nimipanaszkönyv“, ne mîngîiau că nădejdea, că doară la Direcțiunea C. F. R. ni se va da satisfacți-ia la care a rămas să facem plăgere. Nici atîta omenie ne avîncă ajunși la Mediaș, cel puțin i-colo să ni se dea un loc în tre-am fost siliți să așteptăm pînă dimineața la proximal tren și să fel numelui a 2-a zi la amezări putut să flu eu la gara Feldiaș.

Vălece, 1 Decembrie 1919.

George Fl. Preșmeroanu

pareb-adm.

Confederația economică între Austria, Ungaria și Cehoslovacia

Viena. Confederația economică între Austria, Ungaria și Cehoslovacia este lucru cert. Confederația este urmează, confederația va avea numai caracter economic, excludîndu-se intențiile laturile politice. Cele trei state, cari nu se știe încă dacă va dera și Iugoslavia, vor schim între ele excedentul tuturor p-duselor alimentare și industriale fără nici un fel de taxe vamale astfel blocul economic va p-comunica cu marile state industriale.

Cuvîntarea

directorului I. PRICU la serbarea școlii comerciale sup. și a școlii sup. de fete în ziua de 1 Dec. a. c.

Astăzi se împlinesc un an dela cel mai mare act, dela cea mai epocală faptă, pe care noi românii de dincoace de Munți am săvîrșit-o în decursul celor 18 veacuri, de cînd am luat ființă. Se împlinesc adevărat anul dela Marea Adunare Națională, (înaltă la Alba Iulia, care a realizat visul ce l'au visat strămoșii, a dat ființă nației, ce le-au hrănit părinții și a înfăptuit idealul, pentru care au sîngerat frații. Cu inimile înălțate, plini de duhul înțelegerii și mîndrii, că am fost vrednici să trăim aceste zile mari, venim astăzi să serbăm dimpreună cu toată suflarea românească de pe aceste plături, marea zilei de 1 Decembrie (18 Noiembrie st. v.) 1918, — ziua praznicului praznicilor noastre. Conștienți de ce am trebuit să devenim și consienți de ceea ce suntem, veim să ne dăm seamă de cele ce au premers și de cele ce s'au petrecut la Alba Iulia în acea zi de mîndrie națională, pentru ca să știm ce vrem și ce rost avem în viitor. Școala nu este numai un altor tînăr și științelor și culturii, ea este un templu, în care trebuie să ardă vechin luminose candelile aurite ale gloriei neamului.

Suferințele îndurate de neamul românesc și jertfele, ce a trebuit să le aducă în decursul veacurilor, au fost grele și nenumerate. Dela 106 d. Hristos, cînd Dacia mîndrită și viteazului Decebal a fost prefăcută în provincie romană de Traian marele împărat al Romanilor și până în zilele noastre poporul român, zămislit din cel mai nobil sânge al celor mai viteze popoare, pe care le cunoaște începutul erei creștine, a avut greaua menire de a fi pază civilizaiunii în Orientul european contra cutropirilor barbare, încă în epoca mi-

grajunții popoarelor, Românul a trebuit să fie sentinelă, care cea dintîi să jind plect pînoului năvălitor al hoardelor barbare și dacă nu totdeauna a reușit să oprească acest pîbol, deslănit cu forța elementară a celui mai înfricoșat furii din stepele Asiei, un fapt e cert, că această forță elementară nu a fost în stare să steargă numele de Român de pe fața pămîntului. Vreme de aproape o mie de ani, cît au jîut năvălirile barbarilor, Românii au trăit retrași în văile munților, formînd mai multe țărișoare, numite chinézate. Mai tîrziu cînd năvălirile s'au mai potolit, chinézate au început să și întindă hotarele, cuprînzînd tot mai mult pămînt dela poalele munților cîtră dealuri; și multe dintre ele s'au unit, formînd țărișoare mai mari și mai puternice, numite volevodate. Unul dintre cele mai însemnate volevozi Basarab Vodă a reușit să unească toate volevodatele românești și să formeze astfel un principat cu numele de Țara românească sau Muntenia, la începutul veacului al XIV. Tot cam pe vremea aceea un volevod din Maramurăș, anume Dragoș, a cuprins și chinézatele românești din munții moldoveni și a întemeiat Țara Moldovii. Dar și după întemeierea principatelor suferințele Românilor au fost tot atât de dureroase. Serviciile aduse de ei cauzei civilizației au fost însă de aci înainte tot mai reale. Pe vremea lui Mircea cel Bătrîn, a cărui țară se întindea dela Severin până la Marea Neagră, cuprînzînd Dobrogea cu Silistra precum și partea de jos a Basarabiei, în lupta dela Rovine, Turcii cutropitori sunt opritți în năvala lor vijelioasă și alungăți peste Dunăre. Mai tîrziu în Moldova, Ștefan cel Mare, în

lunga lui domnie de 47 de ani, aduce atâtea jertfe și face așa de mari servicii Apusului european, stăvilind pînoul turcesc, încît cu drept ajunge să fie socotit printre cel mai mari apărători al creștinătății. Astfel ajungem până pe timpul lui Mihai Vodă Viteazul, care purtat de același gînd înfrîng pe trufășii Vizir Sînan Pașa la Călugăreni și asvîrle puternică armată turcescă de peste 100.000 de oameni peste Dunăre. Dar marele volevod are pentru noi o altă însemnătate.

După lupta dela Călugăreni, noul domn al Ardealului Andrei Batori nu voi să fie prieten cu Mihai; ba dîndu-i înfrîn în legătură de prietenie cu domnii a-cestuia cu Turcii și cu Ieremie Movilă, domnul Moldovei. Nemulțumit de această schimbare, Mihai trece munții în Ardeal și la satul Selimbăr, lîngă Sibiu, zdrobește pe Unguri, apoi se întoarce contra lui Ieremie Movilă, îl învinge și îl silește să fugă la Poloni. Astfel Mihai ajunge Domn și stăpîn peste toate trei țările locuite de Români. În Moldova numeste un sfat de boieri, care să conducă țara în numele său și el se întoarce în Ardeal. La 1600 își face intrarea triumfală în Alba Iulia, capitala Ardealului, și e primit cu pompă și alaiu întemcal ca un împărat. El se lătuțulează: „Principe al Transilvaniei, Valahiei și Moldovei“ și pune să se bată o medalie cu chipul său și cu inscripția aceasta.

Văzînd că Mihai a ajuns domn peste cele trei țări românești, neamurile străine: Ungurii, Polonii și Turcii fură cuprînse de o mare fîcă. Ele înțelesură că dacă Românil vor fi uniți sub conducerea unui domn atât de viteaz, nimeni nu le-ar mai putea sta împotrivi. De aceea hotărîră să-l piardă. Planul lor izbucni. Mihai fu ucis în luptă în 1601, pe cînd se afla în cort pe câmpia de lîngă orașul Turda.

Dar Mihai a rămas un simbol pentru neamul românesc. Toate suferințele îndurate, toate jertfele aduse mai tîrziu de poporul re-

mân n'au avut alt scop decît pregătirea zilei, cînd Alba-Iulia va putea fi redată istoriei sale destinațiuni.

Începutul războiului mondial a fost începutul realizării visului nostru secular. Cu cîtă nădejde favoritoare și cu cîtă bucurie tainică și adînc simțită a salutat tot Românul de bine anul, care era menit să aducă cauzul cel de izbăvire. Și dacă acest ceas a bîntuit după groznice suferințe nouă, a fost pentru ca cu atît mai mult să-și stim prețul și cu atît mai înaltă să-și știm păstra cu simțințele amintirea în cele mai ascunse cute ale sufletului nostru generații de generații.

După mîlăutul îngrăzitor de 4 ani, anul 1918 aduce prăbușirea mortală a vulturilor sălăviciți și hrăpăriși și salvează civilizația. Încă nu și-a răvarsat revoluția potopul ei curățitor peste putregaiul celor două state, cari alcătuiă monarhia de tristă memorie, zisă austro-ungară, și în parlamentul fostei Ungari, reprezentanții autorizați ai Românilor dau declarațiunea sărbătorească, că poporul român înțelegează de a mai tolera să vorbească în numele lui cel neche-mați, și că singur voeste să-și croiască soarta și să-și aranjeze situația față de neamurile lumii. Încercarea opresorilor de veacuri de a se salva dela peire prin promisiuni și rugăminți, atunci cînd a-memintările stău bine cu nu mai au rost, n'au avut darul nici măcar să le prelungească agonia; ea a dat cu totul greș. Și atunci cel chemați, adevărații reprezentanți ai neamului, au convocat pe ziua de Duminică 18 Noiembrie st. v. 1 Dec. st. n. la Alba-Iulia, istorica cetate a lui Mihai Vodă Viteazul, Marea Adunare Națională a tuturor Românilor din Ardeal, Banat și părțile Ungurene, care singură și nelînfătușă să hotărască de soarta poporului român de pe aceste plături și astfel respect și cu țările să spună lumii voința sa liberă și nestăruinită. Preparatele pentru alegerea deputaților la această adunare națională decurg cu înfrigurare. Ofițerii gărziilor naționale duc și împrăstie cu lujula fulgerului

le mai îndepărtate comune apertile și ordinele venite dela cetate. În mai puțin de o săptămîna agerile se efultează în cea mai plină ordine și în mijlocul enzi-ziamului celui mai puternic. A-l-ră de circumscripțiile electorale, sunt aleși deputați și de partea institutelor secundare și de perioare de învățămînt și dela pa-tea asociațiunilor și reuniunilor culturale. Cu credințelele ale cele mai acumpe hriseavne, înțăr cu pecețile mari ale încrederei ne-mului și cu conștiința limpede a înaltei noastre misiuni, plină de responsabilitate plecăm la Alba Iulia, să ne împlinim cea mai sfîrșită și mai înaltă dătorie. Că-toria nu e ușoară, căci treasur-sunt încă în mîna funcționarilor unguri. Și ca o ultimă confirmare a unei barbarii înăscute, la Tei-bravul stegar al unui grup de deputați se omorît mieșlește de mîna sacrilegie tocmă în mome-tul, cînd se urcă în trenul, ce ple-ca spre Alba-Iulia. E înamorat-tat ca un erou, cîzut pe câmp de onoare, întovărit de doli întregului neam românesc.

În fine sosește și ziua triumfală de mare și glorie, 18 No-1 Dec., și sfîrșita de Duminică. Din zori mîndra cetate, care lă-tate cu 318 ani a fost mactora-celeastă mîriri, se îmbracă în ha-ne de sărbătoare, ca să primească mîlămea norodului românesc. Su-zeci și zeci de mii cel eari au e-sit deja, iar în momentul, cînd grupurile nestăruite ale deputa-ților pornesc spre cetate, pentru a-l-tir de soarta poporului român din Dacia superioară, numărul ei-lor cari îl fuseseră și al celor e-și așteaptă în cetate întrecu citi-de 100000. — Sala Marei Adun-ări Naționale e archipină. Apoi-și conducătorilor neamului e salut-at cu frenesie și cînd rezoluțiunea prezentată și citirea ei termină-tă aleși neamului într'un glas și simțire o înaltă la cel mai mar-act istoric, emanat din voința i-beră și nelînfătușă a poporului român. Astfel se hotărîște. (S-citesc punctele din rezoluțiunea Rezoluțiunea această culmină

Tratatul cu d-l gen. Averescu

Guvernul nu s'a format, în vederea unei colaborări care să asigure țării liniștea și să-i dea în străinătate un nou prestigiu

România obține un nou termen pentru semnare

Informația pe care agenția „Dacia” ne-a transmis-o ieri despre formarea guvernului a fost prematură. Din pricina mizeriei telefonului nostru — care se deranjează parcă anume numai în vreme când avem mai multă nevoie de el — n'am putut controla știrea la București. Nici azi n'am putut vorbi cu Bucureștii.

Primim însă pe cale indirectă, prin telegram, următoarele știri pe cari ziarele ce au sosit azi din București nu le au în completul lor.

București, 5 Dec. — *Lista noului guvern, la ora 12, încă nu era formată.*

D-l Al. Vaida Voevod a făcut o lungă vizită generalului Averescu. În legătură cu această vizită se învește o înțelegere de colaborare cu d-l general Averescu. Tratatul între două parlamente și general Averescu au continuat situa înțelegătoare și pare că sunt șanse de reușită.

M. S. Regele care trebuia să plece azi dimineață împreună cu M. S. Regina la Sinaia și-a amânat plecarea cu două zile, până după rezolvirea definitivă a crizei.

Corpurile legislative probabil nu vor fi ședințe de cât luni când noul guvern se va putea prezenta cu siguranță în Parlament.

Între ministrii ardeleni se mențin numele d-lor Aurel Vlad, St. Pop, Mihai Popovici și Victor Bontescu.

După zările din București, România a obținut un nou termen pentru semnarea păcii. D-l Clémenceau luând cunoștință de hotărârea de a semna, a acordat în numele Consiliului Suprem un nou termen, până luni.

Tot zările din București aduc știrea că vor intra în guvern: d-l Ardeleani, d-nii Vaida, Vlad și Mihai Popovici (l-Maniu ar rămâne ca administratori Ardealului); dintre basarabeni: d-l Inculț, fără portofoliu, ministrul la Chișinău, alipia și Pelivan; d-lă țărăniști: Mihalache și prof. universitar Borcea și bucovinenii p-d-l Nistoi.

Naționalii încă nu sunt hotărâți de a participa la formarea guvernului, căminu li acordă însă tot sprijinul.

Informațiuni

Ziarul „Dacia” a împlinit un an dela înființare și numărul din 7 Dec. 1919 serbatorează această aniversare prin articole de Brătescu Voinești, B. Cecropide, N. Dașcovici, lt. col. Zăvoianu, Haralamb Ionescu. Poetul de mare talent Nichifor Crainic scrie despre „cel care nu mai e”, de Vlahuță, acela care prin înimă lui mare și sufletul înaripat a dat pilda solidarității redactorilor „Daciei” prin de atâtea ori repetatele cuvinte: „Întrebați pe fratele Brătescu. Eu cu el una sânt”. Trebuie să remarcăm că roadele acestei solidarități și a independenței ziaristice pornită dintr-o convingere sănătoasă a adus la strălucitul succes de azi al ziarului „Dacia” care rămâne o poartă a presei noi românești. Să trăiască la mulți ani!

O conferință foarte interesantă despre telepatie va avea profesorul Eugène de Gyn Marți, la orele 5 p. m. în sala festivă a gimnaziului gr. ortodox.

Profesorul de Gyn invită pe această cale pe d-nii profesori ai școlilor și pe elevi, ca și pe toți noștrii orașului — doamne și d-ni — să asiste la această conferință.

Pentru Masa Studenților „V. Onifan. Di Prof. Mihail Eliescu a dăruit 100 cor.

Călduroasă mulțumiri. Direcțiunea liceului clasic gr. or. român.

Pentru ajutorarea elevilor orfani. Cu ocazia serbării zilei de 1 Decembrie aranjată de elevii școlii primare de stat Nr. 3 din Brașov-vechi, pentru ajutorarea elevilor orfani s'a colectat din daruri benevole suma de 1000 cor., la care d-l Duseitru Capătină, măcelar din localitate, a contribuit cu 500 cor. Primăria mulțumesc donatorilor sincere mulțumiri. — Titus Popovici, director școlar.

Congresul didactic județean de organizare s'a ținut Vineri la liceul clasic român din Brașov participând peste 100 de profesori și instituitori. E prima oară, la care au colucrat frățește aceste două grade de puteri didactice. Congresul s'a organizat la secțiunea didactică județeană. Detaliul și hotărârile în numărul viitor.

A apărut în editura Institutului de editură „Cartea românească”: V. Save, „Între Bețete” preț 6 lei.

L. Vampa „Din lumea celermică” preț 4 lei.

De vânzare la principalele librării din țară.

Medicamente și tratament gratuit pentru bolnavii lipsiți de mijloace. — Precum și alte ordine mai de seamă din Ardeal, astfel și la noi în Brașov, funcționează de câțiva timp o instituție dintre cele mai umane, un spital și ambulatoriu policlinic înființat de resortul ocrotirilor sociale, cu scop de a combate cele mai răspândite și mai periculoase boale: tuberculoza, boala venere și de piele. La acest spital, unde lucrează zilnic 3 medici specialiști, bolnavii lipsiți de mijloace nu numai că primesc tratamentul corespunzător gratuit, ci vor primi și medicamentele de lipsă.

Ambulatoriul dispune de medicamentele cele mai moderne pentru combaterea acestor boale și e provăzută cu laborator bacteriologic.

Ambulatoriul se află în st. Neagră 44.

Stiri artistice

Concert. Primul concert ordinar al societății filharmonice are loc în zilele de 8 și 10 Decembrie 1919 cu binevoitorul concurs al d-rei Mathilde Fleischer virtuoză la pian din Brașov.

Concertul se dă în sala cea mare a gimnaziului Honterus la ora 8 seara precis. În programul ce va fi executat sub dirijarea dlui Paul Richter, avem:

Uvertura din „Egmond” de Beethoven; un concert pentru piano de Edw. Grieg executat de d-ra Mathilde Fleischer; Sereadă (pentru orchestră) de Paul Richter.

În timpul concertului, ușile sălii sunt închise.

Sedinte de telepatie va da în Brașov, Miercuri seara, în sala Apollo cunoscutul psihicist profesor Eugène de Gyn, care a obținut strălucite succese cu experiențele sale.

Un program bogat și foarte variat face atracțiunea seriei de spectacol care va fi o frumoasă și inteligentă petrecere pentru brașoveni. Amăunte în numerii viitori.

Suflete bune

Un dar frumos

facut de comerciantul Dumitru Orghidan

Cu prilejul zilei de 1 Decembrie, aniversarea Unirii Ardealului cu Patria mamă, comerciantul Dumitru Orghidan a ținut să sărbătorească această zi așa cum nu mai un suflet bun și altruist o poate face.

D-a sa dăruit următoarelor scopuri suma de 6000 coroane.

Orfanii de război	500 cor.
Reuniunea Văduvelor	500 "
Masa studenților	500 "
„Virgil Onifan”	1000 "
Fond pentru îmbrăcăminte elevilor săraci	2000 "
Monumentul eroilor	500 "
Fondul ziaristilor	1000 "
Bustul poetului St. O. Iosif la Brașov	500 "
Total	6000 cor.

Cei în drept a ridica aceste sume sânt rugați să se prezinte la d-l Dumitru Orghidan, comerciant în str. Porții, de unde vor primi banii donați.

Trebuie să relevăm cu deosebită claritate gestul nobil al acestui harnic comerciant care, abia după un an de muncă cinstită, s'a gândit din venitul său să dea și celor mai lipsiți ca dănsul.

Avem atâtea milionari și totuși nu s'au gândit să împartă ceva celor cari în mijlocul ersei au lipsă de toate. Dar ceace ne face să aducem laudă acestui comerciant român, harnic, bun și mărinimos este faptul că și în afară de aceste donațiuni nu închide ușa nici unei nevoi adevărate.

Assfel văduva Petrescu se roagă să aducem pe cale publică mulțumiri d-lui Dumitru Orghidan pentru ajutorul de 200 coroane ce i-a dat și pentru sprijinul ce i-a promis întru susținerea copilașilor ei, fără tată. Această văduvă a fost recomandată d-lui Orghidan de ziarul nostru ca lipsită de ajutor. Ea își câștigă cu greu pâinea, muncind cu copilele sale în expediția ziarului.

Dar sânt atâtea suferințe de alinați. Sperăm că se vor găsi inițiatori ai d-lui Dumitru Orghidan ca să poată avea cei lipsiți, bolnavii și săracii momentele lor de bucurie.

Alegerea de deputat din cercul Brașov

În atențiunea biroului electoral central al județului Făgăraș.

În Gazeta Transilvaniei Nr. 252 — 1919 sub titlu de mal sus, precum și în înștiințarea primită din partea Onor. birou electoral central sub Nr. 5618 — 1919 s. p. fiind vorba de designarea biroului electoral al secției de votare Râșnov românesc, s'au introdus două greseli esențiale cari pot produce confuzie și anume: e numit ca greșier Ioan Cristoloveanu inv. dir. iar ca locțiitor Ioan Renghea inv.

Aceștia nu există căci pe inv. dir. îl cheamă Remus Cristoloveanu, iar pe inv. dir. Renghea, deci nici unul Ioan. Deci dacă pe aceștia la designat ca greșier și locțiitor, rog a se îndrepta greșala, spre a nu da loc de protest sau alte neînțelegeri, mai ales când e vorba de un act atât de însemnat ca alegerea unui deputat detat.

Râșnov 4 Decembrie 1919
Cu stimă.
Remus Cristoloveanu
inv. dir.

Ultima oră.

Telegram. Agenției Dacia

Pregătirile pentru alegerile din Ungaria

Budapesta. Consiliul de miniștri a terminat toate lucrările pregătitoare pentru alegerile generale.

Revoluționarii turci împotriva Turciei

Phris. „Le Matin” află din Constantinopol că conducătorii revoluționarii naționaliști au comunicat reprezentanților Antantei că se vor opune cu arma ericăreîncercării de împărțire a Turciei. Ziarul constată că aliații sunt neputincioși față de revoluționarii, neavând conducere unitară și nici forță armată suficientă.

Germania vrea să ajutoreze alimentarea Austriei

Viena. Adunarea națională a primit cu nesfârșite ovaiuni comunicarea președintelui Seitz, că guvernul german s-a oferit să contribuie în mod în portant la alimentarea Austriei.

Socializarea întreprinderilor industriale în Austria

Viena guvernul a comunicat adunării naționale, hotărârea modificării punctului de program privitor la socializarea întreprinderilor industriale, care nu se va mai face conform intențiilor fostului ministru Bauer. Hotărârea guvernului este discutată cu mult interes de toate cercurile.

Monă comisie interaliată în Viena.

Viena. — Conform deciziei Consiliului Suprem interaliat a sosit aci o nouă comisiune interaliată, în care vor fi reprezentate și toate statele naționale formate din fosta monarhie. Comisiunea are însărcinarea controlului transporturilor între diferitele state.

Un plan informal al guvernului comunist din Moscova

Stockholm. „Dagbladet” a anunțat din Helsingfors că guvernul comunist din Moscova ar fi colaborat un plan criminal pentru înăbușirea revoluției în lumea întreagă. Conform planului lui urmează asasinarea tuturor bărbăților de stat din toate țările și exasperarea populației prin propagarea de epidemii groasnice.

Societatea GEORGE BARIU se întemeiază pe baze moderne democratice, cu drept pentru fiecare angajat al ei la participare de beneficii.

Censurat de Ion Bratea

Concurs

despre furnizarea lemnului pentru întreținere.

Dirjecțiunea Regională C. F. R. din Timișoara, spre a asigura furnizarea a diferitelor lemne molatice și tari de întreținere necesare pentru liniile sale pe anul 1919 și 1920, cu aceasta publică concurs public.

Condițiunile detaliate referitor la furnizarea care cuprinde în sine spelul de ofert, totodată foaia de ofert și nota de dimensiune, se pot câștiga, scutit de taxă, la Direcțiunea Regională C. F. R. din Timișoara la Direcțiunea centrală C. F. R. apoi și la Direcțiunile Regionale din Arad și Cluj se pot primi. Tot la oficiile numite se pot privi în oarece oficioase condițiunile generale sub Nr. 300001/913 și condițiunile speciale sub Nr. 5533 303 referitor la furnizare.

Materialul de lemn de furnizat următorul:

Scânduri de brad (Erdei fenyő) m. 12.
Scânduri de brad (Jegenye fenyő) m. 130.
Scânduri de brad pin (Luczfenyő) m. 25.
Scânduri preluate de pin (brad) pentru pământ m. 32.
Stejar clopit 4 metri lung 20/20 cm. m. 16.
Stejar clopit 4 metri lung 20/20 — 30/30 cm. m. 56.
Stejar clopit 4 metri lung 30/30 cm. în sus m. 9.
Stejar clopit 4 metri lung 4, 1, 7 cm. lung 20/20 cm. m. 5.
Stejar clopit 4 metri lung 20/20 — 30/30 cm. m. 19.
Stejar clopit 4 metri lung 30/30 cm. în sus m. 4.
Brad (jegenyefenyő) tălat până la 7 m. m. 106.
Brad (jegenyefenyő) tălat până la 7, 1 — 12 m. 4.
Brad pin (luczfenyő) tălat m. 1.

Lacat de gard din lemn molat 1.4 m. lung m. 98.
50 m. m. diametru m. 3500.
Lecot molatice tălate din brad (jegenyefenyő) fm. 38800.
Stâlpi de gard din gorun 2 m. lung 150 m. m. diametru buc. 380. m. 18572.
Stâlpi de gard din gorun 2.8 m. lung 180 m. m. buc. 130. m. 8308

Ca cautiile este a se depu la casa colectiva Direcției Regionale C. F. R. Timișoara 5 la cută din loarea materialului oferit bani gata, sau în hârtie valoare de stat până în Dec. 1919 orele 12 a. m. eventual a se trimite pe po.

Ofertele apartă (se ab dela apelul de ofert, cari s'edate regular. Nu se subscrie de ofert pusă eavertă neprevăzută cu stăbile, întârziată sau trimise telegram și în sârșit ac oferte la cari nu s'a der cautiile, nu se lau în consi rare.

Timișoara în luna Noei 1919.

Dirjecțiunea Region C. F. R. Timișoai

Lăsați pentru un mon grilele zilei și cugetați-v acțiile voastre la sochi tea GEORGE BARIU vorfacedin Brașov un fi de cultură românească și crea mijloacele de a pătra cultura noastră dănc în tele Săcuii desnafti sate.

2. Ruda de gard din lemn latic 6.0 m. lung 80 m. buc. 12000, diametru m. 4

2. Ruda de gard din lemn latic 6.0 m. lung 100 m. m. 30, diametru 0.141.

2. Ruda de lemn molatic 8 m. lung 130/150 m. m., 140, diametru 4 363.

2. Lemn de lucru din b (jegenyefenyő) m. 3.

2. Sîndilă de acoperiș b 40.000.

2. Ofert provizute cu timl 1 coroață de fascicola aceasta adresă: Ofert des furnizării lemnului pen întreținere publicat în coner sal Nr. 16733 913 sunt a preda până în 8 Dec. 19

2. Ofertele apartă (se ab dela apelul de ofert, cari s'edate regular. Nu se subscrie de ofert pusă eavertă neprevăzută cu stăbile, întârziată sau trimise telegram și în sârșit ac oferte la cari nu s'a der cautiile, nu se lau în consi rare.

2. Timișoara în luna Noei 1919.

2. Dirjecțiunea Region C. F. R. Timișoai

2. Lăsați pentru un mon grilele zilei și cugetați-v acțiile voastre la sochi tea GEORGE BARIU vorfacedin Brașov un fi de cultură românească și crea mijloacele de a pătra cultura noastră dănc în tele Săcuii desnafti sate.

2. Lacat de gard din lemn molat 1.4 m. lung m. 98.

2. 50 m. m. diametru m. 3500.

2. Lecot molatice tălate din brad (jegenyefenyő) fm. 38800.

2. Stâlpi de gard din gorun 2 m. lung 150 m. m. diametru buc. 380. m. 18572.

2. Stâlpi de gard din gorun 2.8 m. lung 180 m. m. buc. 130. m. 8308

Licențele din Săcele

Regimul unguresc a dat cianlor din Săcele toate posibilitățile de a se menține e în detrimentul intereselor românești. Așa cu licențele: D-ni 44 (patruzei) licențe de beuturi din 4 Sate (Bacifalu, Turhese, Iatu și Săcele), abia 9 sau la români și 25 la unguri, care beutii și acum, cu toate că și din ei sunt bogzați, ba 5 milioane iar alții sunt de 2, cari ne-au persecutat și în destul rău.

Vădu-se interesele românești în vedere, studiatal economilor, comercianților și industriașilor români din Săcele a decis în sedința sa, ținută la 2 Dec. a. c. să înainteze On. Direcțiuni financiare din Brașov, tablonii precise după comune cari dețin ab licențele, ale acelor ca rugămintea ca acelea să se la de la streinii milionari și de la răufăcători și să se dea la români.

Cererea cu acele tabloni a fost înalată d-lui director Cipa. Așteptăm cu încredere rezultatul.

V. Z.

Mare incendiu la uzinele de fier din Reșița. Biroul de presă anunță din Lugoj: La uzinele de fier din Reșița a izbucnit Duminecă dimineața un mare incendiu. Focul s'a iscat din curentul electric al stabilimentului de transformare electrică a uzinelor. Întreg stabilimentul de transformare a căzut jertfă flacărăilor, însă grație intervenției conducerei uzinelor, focul a fost localizat și uzinele salvate.

Din cauza lipsei de transformatorului fierului a fost întrerupt.

Paguba materială trece peste 2 milioane coroane.

ceput Republica Moldovenească era în legătură cu celelalte republici din Rusia și se conducea de către o adunare de Români frunzeți, numită „Statul Tării”. Mai târziu la 24 Ianuarie 1918 Statul Tării hotărâ ca Republica Moldovenească să fie pară liberă și să nu mai aibă nici-o legătură cu republicile rusești. În la 27 Martie 1918 tot Statul Tării declară unirea Basarabiei cu România sub anumite condițiuni. În fine la 27 Noemvrie 1918, ca urmare a unirii Bucovinei și Ardealului, Basarabia decretă unirea necondiționată cu România și astfel după 106 ani și această țară se alipii la Patria mamă. În chipul acesta în aceeași lună se făcu unirea tuturor țărilor desrobite, fapt ce confirmă în mod elegant unitatea de simțire și de ideal a poporului românesc.

Iar acum, când după atâtea veacuri de suferință, toți Românii dela Nistru pînă la Tisa ne vedem uniți într-un singur stat sub domnia unui singur rege, glorios și înțelept, după rugăciunile de multă-mită adresate Părintelui ceresc în decursul serviciului divin, la care amasistat, să ne îndreptăm gîndurile noastre în prima linie către toți cei cari în decursul vremurilor s'au jertfit pentru realizarea idealului nostru și să le păstrăm memoria vecinic neștearsă în adâncul sufletelor noastre. Numai un neam, care știe să prețuiască pe morții săi mari, e merit să dăinuiască și să progreseze. Apoi cu adăncă recunoștință și nemărginită mulțumită să ne închinăm vitezelor armate române și gloriosului ei conducător, regelui Ferdinand I, cari ne-au desrobii și ne-au dat posibilitatea să ne unim și să fim tot Românii un trup și un suflet.

În fine să facem vot solemn și să ne legăm cu jurământ că vom trăi numai și numai spre binele și fericirea neamului și vom jertfi totul, chiar și viața, pentru iubita noastră patrie întregită: România Mare.

Incurajați industria românească!

FRĂȚII
DUMITRU și RADU ORGHIDAN

Mare prăvălie de ghetete gata

DE BĂRBAȚI ȘI FEMEI

BRAȘOV, strada Porții 10.

Fazon modern, elegant.

Pielărie și purnituri

en-gros și en-Detail.

Publicul românesc este avizat să cerceteze această firmă românească

în Brașov.

Amăunte în numerii viitori.

Incurajați firmele românești!

BODEGA
Orghidan & Cnie

Brașov, strada Porții 14.

Bodega Orghidan, deschisă abia în primăvară, este instalată modern și rivalizează în confort cu marile bodegi din capitală.

Delicatese și coloniale en-gros și en-Detail, gustări delicioase, beuturi alese.

Serviciu prompt și conștiințios.

Legături comerciale

permanente cu Bucureștii,

Salași și Constanța.

Transporturi zilnice

cu camioane.

Insertiuni si Anunturi.

Cătră Consiliul Dirigent Român

Resortul de interne!

Nr. 1 trimis din partea secretarilor cercuali din județul Hunedoara următorul memorandum spre publicare:

Reuniunea secretarilor comunali și cercuali din județul Hunedoara în adunarea generală extraordinară ținută în 12 Noembrie a. c. simțindu-se adică jignită prin decretul XX și ordinul Dvoastre cu Nr. 1770 apărut în Gazea Oficială Nr. 60 prin care se stabilește salariul secretarilor diplomați la un minimum de răs iar plăta lunară a celor fără diplomă din art. de lege XX din anul 1900 se stabilește în 300 și 400 coroane lunar și adusele cîșor din rîmă la 0, în solidum și cu nanimitate înalțeză următorul

Memorand:

Înainte de toate zîmîm, că suntem cele persoane, cari în cele mai grele și periculoase momente am sîrit în ajutorul regimului român, i-am dat ajutorul pentru edificarea și consolidarea patriei, am servit poporul și ne-am mîndrit cu munca noastră întru binele țării. Pe calea adevărată, ca să putem ajuta țara înfruntîndu-l pe răul adevărat, la războiul nostru — în urma evenimentelor — era ocazia ca o gîmădă de praf de pușcă. Încurajată de scînteie de foc, care în momentul să explodeze.

Noi a drept ne putem numi, că noi suntem aceia, ca i am pus la o parte tot, chiar și avera proprie am sacrificat-o, nu mai sîm putem mulțumi pe noi, ca sîm putim susținea ordinea, liniștea și a împiedica distrugerile și devastările plînuite, cerece dacă s'ar fi întîmplat, statul ar fi suferit de neîncălezi.

Cerecane iubite de popor și aproape de inima lui — la dorința acestuia sîm primit să fim conducători în bine și în rău, ne am neglijează și averea, am sacrificat totul numai să putem mulțumim și mulcom pretensiunile poporului atunci iasvîrit, ca să-l edatim dela fîpîle rele și de, ajutînd prin aceasta cauza romîna.

Sîm acele persoane, cari după prelucrare regimului român vîzînd mare lucru de oficiar administrativ și la dorința poporului am primit a fi și în instituții în posturile de secretari, sîm secretari s'au substituiți etc. prin cerece natural am ajuns a fi mîna dreaptă a statului, noi suntem aceia, la cari se dîrează poporul cu toate direcțiile s'au îndreptate — dela mic pînă la mare noi suntem aceia, ai căror umeri se razimă statul cu toate dăruirile sale de prima noi suntem aceia cari legîm, ca fiecare celășan să-și facă de militar față de patrie; noi suntem aceia, cari înscăm pretenziunile de ori-ce est-gorie, noi suntem în local prîm, cari la sate pe poliștu și în ordinea și erum abuzurile răufăcătorilor, noi cea cari totodată și garanțăm și pîzim bunurile statului; cu putem numi sîngele necesar în vinele corpului statului, care discompurîndu-se, cu sine dîodată ar înceta și s'atui de a mai

tem acel întreprinzător, care e datoriu a da tot materialul necesar zidirea unui palat și dacă încetăm a da materialul necesar sate edificia palatului.

De din aceste explicații are un aș ponderos înțeles și însemnătate D-voastră foarte bine o știți aprecia, dacă aveți atîta bunăvoință a ceea

sus și tare cerem:

oști a la la cunoștință, că azi în orovincie un băiat de 15 ani cutare agricultor ca servior are simbie (dotăție) cel puțin:

2 câmpuri	la 150 cor.	300 cor.	1 pălărie	150 "	150 cor
1 par. de	100 "	200 "	1 căciula	200 "	200 "
1 par. de	150 "	150 "	2 pîr. opinci	200 "	240 "
1 serv. de	150 "	150 "	1 mîncar.	300 "	300 "
1 mîncar.	200 "	200 "	costul minimum la zi 8 cor.	3920 "	

Total: 5810 cor.

adece a lună 484 cor 16 fil. și acesta nu are nici o grije și nici o răspundere.

Un zîler agricol azi în Noembrie are la zi 30—40 cor., ce face la lună 900—1200 cor.

Un lucrător la fabrică are la zi dela 80 cor. în sus, ce la lună face dela 2400 cor. în sus.

o simplită fetoară de 14—16 ani diurnă la cutare judecătore de ocol are la lună 510 cor., ba și un servior dela plasă, ori la judecătoria de ocol încă are la lună dela 400 cor. în sus.

Ori noi nici atîta nu merităm?

Oare aș slabi, neghiobi și nefolosiveri suntem noi ca să fim nici nu salarișii cu diurnă și cu 300 respective 400 cor. la lună?

Pînă ne simțim și ne știm tuturor acestora eu mult mai superioari la știință, caracter și răspundere, ba suntem conducători de sine stătători.

pretindem

să ne ia în considerare, suntem funcționari administrativi vrednici de dăruirea noastră, — unii teorie alți cu teorie și praxă unii numai eu praxă, a dacă numai cu acestea nu sunteți mulțumiți cum au fost mulțumiți ungurii în anii de tranziție 1883 și 1900 admițînd de corespunzătoare calificarea și acelor, pe cari i-a așat acelea legi în posturile lor deosebi intrîmîn clasele și cursurile nou înființate. Vă rugăm să ne dați puțină prin un examen deus în prezența unei comisii a Vă convinge că noi, cei-ee nu avem calificarea prescripă în art. de lege XX, din 1900, suntem vrednici de chamarea noastră și suntem pe deplin corespunzătorii aceia și totodată Vă rugăm, binevoitori a înființa cursurile necesare și a ne da posibilitatea, ca să ne întregim cunoștințele teoretice, ce ne lipsesc conform articolului de lege susmenționat iar celor ce ne lipsesc pregătirea claselor lileale, pretinse să se abstea dela această diferență de clase, dacă corespunde examenului după înființîndu curs și dacă are recomandarea primpretorului respectiv, că posedă praxa corespunzătoare.

Dar și pînă atunei pentru asigurarea existenței noastre și pentru asigurarea definitivă a salarișii noastre

pretindem

indată să fim și noi împărțîși respective clasificării conform oficianților de stat normativul de salarizare §. 33 pct. a, b, c, și să ne fie deschisă oca a avansa în oficiile administrative, tot aemenea și penziunea să ni sî fie dela anul 20 al etajii, cu atît mai vîrtos, că aproape toți cei mai tineri de 50 ani am fost în întreg decursul războiului mondial mobilizați, am bătut toate fronturile și noi ca persoane am suferit toate neajunsurile pe acolo și familiile noastre pe acasă, fiind și acelea sîcinate în fel și chip de foșii noștri oșali, ba am suferit adesea neajunsuri supra-omenști și au fost expuși a ajunge chiar și sub furci, din cauză, că poim nu ne-am putut în deajuns ascunde simțirile romînești.

Afară de aceea suntem capi de familii număroase, cărora suntem dator a le da creșterea recerată, ca să fie folositori patriei, și aceea nu sî poate face, decât cu spese grele, acum cînd toți artiștii de trai și fîmăcăminte ti plătim cu 500 — 2000%, mai mult ca altădată, în consecință și beneficiile ar trebui să fie în acea măsură de mari.

Exemplu: unul carele avem 4 băieți în liceu la un orș — numai susținerea acelor, modest socotită, ne costă minimim 20000 cor., la an — oare atîta și mama pot trăi din aer? și nu au lipsă și de vîru servior? ce sî zicem acum la dotății, cu care și-au fost atît de amabili a ne împărții?

Desupuneți poate că înscăm zeci de mîi din lucrări particulare? aducem un exemplu — unul dintre noi e secretari într-o comună mare, la pe lună:

7 certificate	la 5 cor.	= 35 cor.
1 contract		= 50 cor.
2 rugări		= 20 cor.
		total: 105 cor.
diurnă, salariu		300 cor.
pe lună deci are		405 cor. altceva

nimic, fiind, că în localitate sunt advocați și o mulțime de funcționari diferiți, cari fiecare sî ocupă cu facerea lucrărilor de categorie privată și ca sî Vă convîngi despre adevăr poșții oriînd a anoheta la fașalocui și nu e eschă că în cele mai multe cazuri acest venit lateral nu atinge nici aceea sumă.

Tot aici amîm, că pasagiul din decretul XX referitoriu la ridicarea tarifului lucrărilor private la de cinci ori, ca cei de pînă acum numai la aparțină și o îmbunătățire din următoarele motive:

a) Diferința între tariful vechiu și cel nou nu e absolute în proporție cu ridicarea sumpșei din trecut și pînă acum.

b) Lucrările private, cari formau venitul lateral principal al secretarilor, sunt contracte. Aceste lucrări, în urma acesă ca poporul a ajuns la o stare materială favorabilă și schimburi de imobile nu se înămplă, stagnează sau s'ar putea zice că au încetat de tot.

c) Conform ordinelor secretarilor sî ocupă cu lucrări private numai într-un caz și permit egendele oficioase, între în prejurările de azi, cînd sîndele oficioase s'au rîglomerat întru atît, că în lipsă totală de personal auxiliar, secretariul întreg timpului e ocupat exclusiv cu egende oficioase, deci cu toate că chestia existenței familiei lui de multe ori în mod imperativ l'ar educîni la : barea dela regula sau ordinul referitoriu la lucările private nu o poate face, cîci ce ar cășiga din lucrările private ar trebui să plătească în mîenzi pentru neîmplinirea egendelor oficioase.

Străția secretariului devine mai critică, dacă are și familie. Zicem că un secretariu auxiliar cu dotății de 300 sau 400 cor. plus venitul lateral de mai sus de 105 coroane, dar sî admitem 200 coroane, are 3 copii în liceu și 1 nul în școala primară. Pentru cei trei din liceu trebuie să plătească lunar 1200 cor; dacă n'ar avea avere proprie, oare ce a face? sî și dea copii la meserii — poate chiar poporul lui l'ar ironiza — oare p'ia are lipsă numai de meserii? sau doară oamenii raperitați au șit numai din familiile prea bine s'uate materialicește, din aristocrați?

Punem cazul că în unele secretariate ar fi mai multe venite laterale — din lucrări private — acel secretariu nu are nici ziua nici noaptea — trebuind să acoste lucrări private să le resolve afară de carele lui oficioase, în detrimentul timpului de odihnă, oaci acum poporul, fiind încercat cu promisiuni, o aș pretensie față de secretariu, ca nici cînd altădată și secretariul e silit a le satisface, într-un-cît se poate, dorințele, căci la caz contrar te trezești că te înjură și amenință și-ți spune'n fașă, că ești ungurul de mai înainte.

Dar oare în genere luat pentru venitul lucrărilor particulare suntem noi obligați a servi și statul — comutîndu-se acest venit în dotăție — și să servim și partidă care ne oferă vre-o câteva coroane pentru ucruul nostru.

E știut că lucrări private respective venitul provenit dela acestea e un eva relativ și depinde dela foarte multe împrejurări: dela dexteritatea secretariului, dela încrederea ce o are poporul în el, dela starea materială a poporului său, dela modul cum știe să trateze cu poporul, dela împrejurarea, că notarul e în orașel sau aproape de un asfel de orașel, unde sunt advocați etc. ori departe de un asfel de orașel ș. a. ș. a. deci așest venit e atît de variat încât absolute nu se poate lua ca o parte întregitoare a salarișii.

Oare nu așeș lucru oficios îl îndeplinește secretariul, ca ori care funcționar de stat, ba nu e esagerat dacă susținem, că în cele mai multe cazuri lucrările de bază pentru lucrarea mai departe a funcționarilor de stat o îndeplinește tocmal secretariul, dovadă triștă cazul din iarna trecută, că pe timpul și unde nu erau instituții secretarii, funcționarii dela Direcțiunea financiară, Perceptorat eet, etc. nu aveau ce lucra.

„BRANCOVEANA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Zărnești.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Brancoveana“ în Zărnești sunt invitați la a

III-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea Luni în 22 Decembrie 1919 la oarele 2 p. m. în localul institutului.

Contul Bilanț pe anul 1917.

DEBIT				CREDIT
Sald pr. cassa	Cor.	1386	Capital societati	K. 80000—
Cambii escontati		108395.34	Fond de rezerva	" 4260—
Efecte	"	432—	Depuneri spre fructificare	" 44838.50
Depuneri proprii	"	24102—	Dividendă neridicată	" 277.29
Mobiliari	"	500—	Pentru scopuri de binefacere	" 238.45
Realități	"	870.68	Pro Diversi	" 4361.38
Spese de protest	"	10.34	Profit curat din 1914/1916	K. 13292.38
Interese restante	"	17343.15	" " " 1917	" 4409.42
	Cor.	151667.37		K. 17701.80
				K. 151667.82

Contul Pierdere și Profit

DEBIT		CREDIT	
Interese la depuneri.	K. 1478.18	Profit curat tran pus din 1914 și 1915	K. 13292.38
Chirie.	" 260.—	Interese de escont	" 8129.60
Dare	" 2500.—	Provizțiuni	" 1083.95
Spese.	" 800.—	Interese depuneri proprii	" 702.—
Remunerațiuni.	" 500.—	Interese efecte	" 32.—
Profit curat din 1914/1916	K 13292.38		
" " " 1917	" 4409.42		
	K. 17701.80		
	K. 23239.93		K. 23239.93

Contul Bilanț pe anul 1918.

DEBIT				CREDIT			
Sold pr. cassa		Cor.	13 86	Capital societar		Cor.	80000—
Cambii escontate			108395 54	Fond de rezervă			4260—
Efecte		"	464—	Depuneri spre fructificare		"	46220 46
Depuneri proprii		"	248 5—	Dividendă neridicată		"	277 29
Mobiliar		"	500—	Pentru scopuri de binefacere		"	238 45
Realități		"	870 68	Pro Diversi		"	7611 33
Spese de protest		"	10 34	Profit curat din 1914 1917	Cor.	17701 80	
Interese restante		Cor.	26556 70	" " " 1918	"	4326 59	22028 39
		Cor.	161635 92				Cor. 161635 92

Gontul Pierdere și Profit.

DEBIT				CREDIT	
Interese depuneri	Cor.	1381.96	Profit curat transpus 1914/1917	Cor.	17701.80
Chirie.	"	260—	Interese de escont	"	8129.60
Dare	"	2500—	Provizțiuni	"	1083.95
Spese.	"	1000—	Interese depuneri proprii.	"	713—
Remunerațiuni.	"	500—	Interese efecte	"	32—
Profit curat d'n 1914/1917.	Cor.	17701.80			
" " " 1918	"	4426.59			
		22028.39			
	Cor.	27670.35		Cor.	27670.35

Zărnești, la 15 Noembrie 1919.

Dr. Ilariu Hoadrea, m. p.
dir. executiv

DIRECȚIUNEA:

Ioan Hamzea, m. p. Ioan Guiman, m. p. Dr. Ilariu Hoadrea, m. p. Ioan Nan, m. p. Nicolae Jinga, m. p.

Subsemnatul comitet am esaminat aceste conturi și le-am aflat esacte și în consonanță cu registrele institutului.

Zărnești, la 30 Noembrie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Vasile Glăjariu, m. p. Ioan Renghea, m. p. Ștefan Sperchez, m. p. George Garou, m. p.

Tipografia A. Mureșianu Brăneș & Comp. Brașov.

Concurs

Pentru ocuparea postului al 2-lea și 3-lea de învățător la școala primară națională din Șinca-veche. Făgăreș se publică concurs cu termenul de expira 15 Decembrie a. c.

La salariul cîlor 2 învățători este comuna politică va contribui anual 100—100 coroane și rețutul de cîștig conform legii. R'sul se va acoperi dela stat.

Peștile pentru ocuparea posturilor se vor înainta — conform § 13 din Decretul Nr. 13869—1919 privitor la organizarea învățămîntului primar — la oficiul a estui revizor.

Făgăreș, 25 Nov. 1919

Codrea, revizor școlar.

Anunț de licitație

În 15, 16 și eventual în 17 Decembrie 1919 st. n. se va vinde cu licitație în localul casei de Zălogo dela oarele 3 începînd obiectele amănatele din 1 Mai 1915 pînă inclusive 31 Decembrie 1915 și nume: acele obiecte cu Nr. 5170—1915 pînă inclusive cu Nr. 13584—1915, a căror termen a expirat și încă nu s'au rescumpărat.

Vînzarea se face numai cu bani gata.

Brașov, 10 Nov. 1919.

Casă de amanetare ordînescă.

3—3

Convocare

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Șinca-veche“ societate pe acțiuni, sunt invitați la adunarea generală extra-ordinară, ce se va ținea în Șinca-veche, Duminec în 28 Decembrie 1919 st. n. la ora 1 după prînz în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Designarea alor 2 secționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

2. Propunerea direcțiunii privitoare la ridicarea capitalului societar.

Domnii acționari sînt rugați a se prezenta în număr cît mai mare și a și pune acțiunile înainte de adunarea generală, la casa institutului.

Șinca-veche la 30 Noembrie 1919.

1—1

Convocare

Se convoacă adunarea generală extra ordinară a membrilor sindicatului economilor comercianți și industriașilor din Săcele pe ziua de Marți 9 Decembrie în sala hotelului din Cernat la ora 3 p. m. în cauză urgente.

Sutuling la 5.XII.1919.

Vasile Ivan v. preș. dînte

Anunț De închiriat se caută 2 camere, bucătărie, șopron de lemne, pînișă și o odaie de 15 m. lungă pentru fabricare de bomboane.

Ofertele sî se depuna la Dr. Ioan Adam, avocat Brașov Str. Porții Nr. 36.

1—1

Anunț Societatea de pe mînașă caută pentru Cîmpina și Pleoști chaueri, mecanici, fauri precum și focari harnici și de încredere, pe lângă plată bună și ocupație permanentă. E necesar a se recomanda în persoană în Cîmpina cu atestate de lipă. Spese de volagiu se va rețutul în cazul de angajare.

1—2

Concurs.

La institutul nostru așă aplicare doi funcționari, cu salar conform referințelor de trai de azi după înțeles.

Reflecțanți sînt invitați să-și trînteze cererile însoțite de atestate de școală și de serviciu în copie, arătîndu și pretențiile de salar. Vor fi preferați cei cu praxă în afaceri de bancă și de comerț.

Alesul are a-și ocupa oficiul îndată.

Cohalm, la 28 Nov. 1919.

„Economia“

casă de împrumut pînă la societate pe acțiuni, Cohalm

1—3

Publicațiune

„Economia“, casă de împrumut și păstrare în Cohalm dă în arîndă pe 3 ani începînd cu 1 Ianuarie 1920 localul de birt de sub Nr. 94 cu toate apartamentele prin licitație publică, care se va ținea în 14 Dec. a. c. la 10 oare a m.

Prețul de strigare va fi 4000 Cor., iar vadiu 400 Cor.

Condițiuni de licitare mai amănunțite se află în localul institutului.

Cohalm, la 28 Nov. 1919.

1—3

Direcțiunea